

SAAVU KIRKKOPOSTI 1/2020

<u>Sisällys</u>	1	
JULKAISUTIEDOT		2
Pääkirjoitus (Paasivirta)	2	
Päätoimittajat esittäytyvät (Burman ja Paasivirta)	2	
Tähden ja Kirkkopostin seitsemän vuosikymmentä (Paasivirta, Suutarla ja Tiira)	3	
Minna Ågrén, näkövammaistyön diakoni (Paasivirta)	5	
Otetaan selkoa Kaanaan kielestä (Paasivirta, Kirkon verkkosivut)		8
Lukijoilta: Koronakevät (Vilkko)	9	
Saarna Pyhä kolminaisuus (Paasivirta)	10	
Evankelis-Luterilaisen kirkon verkkosivut: Tutki uskoa	13	
Jumalanpalvelukset koronakeväänä (Paasivirta)	13	
Muutoksia 1.6. alkaen jumalanpalveluselämään (Helsingin hiippakunta)		15
Esteetön mielenterveys- ja päihdetyö EMPPA (Justander ja Paasivirta)		16
Juhannukselle (Paasivirta)	17	
Lopputoivotukset	18	

Julkaisutiedot

Piste- ja äänilehti päätoimittaja Tuula Paasivirta

Podcast äänilehti päätoimittaja Tuomo Burman

Yhteystiedot: ext-tuula.paasivirta@evl.fi (huomaa etuliite ext)
tuomo.burman@burha.net

Lukija: Hannele Töllikkö

Julkaisija: Suomen ev.lut. kirkon Kirkkohallitus, KJY

Tämä on lehden 70. vuosikerta

Toimisto ja tilaukset : Arja Kunnala, p. 050 3525 723, sähköposti arja.kunnala@evl.fi,
PL 210, 00131 HELSINKI

Lehti on tilaajilleen maksuton

Pääkirjoitus

Tämän vuoden ensimmäinen Saavu Kirkkoposti ilmestyy juuri kun kirkkovuosi vaihtuu pääsiäisjaksosta helluntaijaksoksi. Pääsiäisjakson päätti sunnuntai 24.5. jolloin jumalanpalveluksissa puhuttiin Pyhän Hengen odotuksesta. Helluntaijakson aloittaa itse helluntai, joka on tänä vuonna 31.5.

Kirkko viettää helluntaita muistellen Pyhän Hengen vuodattamista apostolien päälle (Apostolien teot luku 2, jakeet 1-13). Tuolloin suuri joukko ihmisiä kastettiin ja syntyi kristillinen seurakunta. Helluntai on pääsiäisen ja joulun ohella kirkkovuoden yksi suuria juhlia. Tuolloin julistetaan Jeesusta ylösnousseena Vapahtajana ja Herrana. Tätä Jeesusta Pyhä Henki kirkastaa. Helluntain liturginen väri on punainen.

Tämä vuosi tuo Saavu Kirkkopostiin muutoksia siten, että piste- ja äänilehteä ilmestyy kolme numeroa ja uutta lehden podcast versiota julkaistaan myös kolme numeroa. Päätoimittajat ovat uusia. Viime vuoden viimeisessä numerossa rovasti **Ari Suutarla** muisteli syyskuussa edesmennyttä päätoimittajaa, pastori-kirjailija **Hannes Tiiraa**. Olemme kiitollisia Hannekselle aikaisemmista lehdistä ja muistelemme häntä lämmöllä.

Kirkkopostin uusina päätoimittajina aloittavat pastori, toimittaja **Tuula Paasivirta** Helsingistä ja diakoni **Tuomo Burman** Kuopiosta. Paasivirta vastaa piste- ja äänilehdestä ja Burman podcastista. Nämä ilmestyvät vuorotahtisesti eli ääni- ja pistelehdellä aloitetaan ja vuosi päättyy podcastiin. Viime mainitussa on ainakin erilaisia haastatteluja. Saavu Kirkkoposti Podcast -jakso ilmestyy Ev.lut. Kirkon verkko-,nettisivuilla. Piste- ja äänilehdessä on varmasti jotain tuttua ja jotain uutta.

Lehden uusi nimi on Saavu Kirkkoposti. Sillä viitataan Kirkon saavutettavuusohjelmaan. Ennen puhuttiin samasta asiasta teemana Kirkko kaikille. Nykykäsitys lähtee siitä, että kirkon ja seurakuntien tilaisuuksien ja tilojen tulee olla kaikille saavutettavia.

Lehti juhlii 70. ilmestymisvuottaan työn merkeissä. Tämän vuoden eri numeroissa on muisteloita vuosien varrelta ja saamme iloita siitä, että lehti on alkanut ilmestyä jo vuonna 1950. Lukijat voivat lähettää lehteen omia muistojaan lehden vuosikymmeniltä. Lehden lukijat -palsta odottaa lukijoiden kommentteja. Niitä julkaistaan 1-4 juttua lehteä kohti.

Tässä numerossa ei juurikaan ole avustajien juttuja, mutta siihenkin tullaan palaamaan. Näin saamme yhteisestä lehdestä monimuotoisen ja lukijoiden näköisen. Kaanaan kieli palstalle saa lähettää kysymyksiä, jos sinulla on teemoja ja termejä, jotka askarruttavat.

Helsingissä 26.5.2020
Tuula Paasivirta

Päätoimittajat esittäytyvät

Teksti: Burman ja Paasivirta

Kuten on mainittu vuonna 2020 astutaan taas uuteen aikaan lehden taipaleella. Lienee syytä esitellä uusi päätoimittaja parivaljakko. Tuomo Burman kertoo itsestään muutamalla sanalla:

"Olen nykyään ICT-alan yksin yrittäjä. Koulutukseltani olen diakoni ja datanomi. Kun olen syntymästäni saakka sokea, niin äänen kanssa touhuilu on minulle aina luontaista. Olen ollut mukana toteuttamassa Kuopion vapaaseurakunnan tekemää

Hyvää iltaa Kuopiosta ohjelmaa Radio Deihin vuodesta 2004 lähtien. Siten on aika luonnollista että saavutettava Saavu Kirkkoposti podcast on minusta hyvin kiinnostava tuote.

Minulla on myös YouTubessa kanava Äänitarinankertoja Tuomo <https://www.youtube.com/channel/UC5Hmj09kbytpXFOiMN0aFcw> Sieltähän äänijuttujani voi käydä kuuntelemassa. Suoritan yrittäjän ammattitutkintoa ja valmistun siitä syksyllä 2020, vaikka yrittäjän taivalta onkin jo parikymmentä vuotta takana"

Tuula Paasivirta kertoo itsestään: - Olen tällä hetkellä Vantaankosken seurakunnan osa-aikaisena seurakuntapappina. Harrastan valokuvausta ja tietotekniikkaa ja olen ollut viime vuodet myös köyhyysverkostojen aktiivijäsen ja toimin vammaisten naisten järjestöissä ja organisaatioissa. Olen avustanut Kajastus -lehteä 15 vuotta ja toiminut jossain muodossa toimittajan ja kirjottajan tehtävissä jo vuosikymmeniä. Tykkään sanailla, vaikkapa runoja kirjoittaen ja toimin myös kirjallisuusterapiaohjaajana ja kriisityöntekijänä. Minulla on kokemusta radio-ohjelmien teosta eri muodoissa ja olen yhdeltä ammatiltani viestinnän asiantuntija. Korona-aikana uusinta uutta työssäni ovat olleet etätöinä nauhoittamani videohartaudet.

Tähden ja Kirkkopostin seitsemän vuosikymmentä

Teksti: Tuula Paasivirta ja alkuperäislähde Kirkkoposti 2010, jossa Hannes Tiira ja Ari Suutarla muistelivat lehden 60 -vuotistaivalta.

Huhtikuussa 2020 Kirkkohallitus päätti Kirkkoposti -lehden -julkaisemisen jatkamisesta. Jatkossa puhutaan saavutettavasta Saavu Kirkkopostista. Lehti täyttää tänä vuonna 70 vuotta. Se ilmestyi aluksi Tähti -nimisenä pistelehtenä.

Alkuaan Tähti-lehti

Mistä kaikki sai alkunsa. Lehden kiintoisia historiatietoja on julkaistu muun muassa 10 vuoden takaisessa Suutarlan ja Tiiran yhteisessä muistelujutussa.

Näin he kuvaavat alkua: - Elettiin sotien jälkeisen jälleenrakennuksen aikaa, kun Tähti-niminen lehti kolahti ensi kerran näkövammaisten postiluukkuihin ja -laatikkoihin. Paasikivi oli presidentti, jotkut elintarvikkeet vielä kortilla ja Sokeain keskusliitossa kaksi työntekijää.

Tuolloin ei sokeille suunnattu lehtitarjontakaan ollut laajaa. Hengellinen aines puuttui kokonaan. Kirkossa kiinnitettiin keskitetympin huomiota näkövammaisten hengellisiin, henkisiin ja myös aineellisiin tarpeisiin palkkaamalla valtakunnallinen työntekijä Brita Bärlund. Hän ja sittemmin useat muut toimittivat nuorta Tähteä. Vastuuhenkilöt vaihtuivat 50-luvulla ja vielä 60-luvun alkupuolella tuhka tiheään.

Vanhassa lehtijutussa **Aatu Moilanen** sanoi muistavansa päätoimittajista parhaiten rovasti **Lauri Paunun**, Ari Suutarla muistaa parhaiten Lapuan hiippakunnan töissä ahkeroineen **Lauri Piisilän**. Ruustinna **Maila Paunu** Osallistui lehden tekoon miehensä rinnalla aktiivisesti.

Ensin vain pistelehtenä

Tähti-lehti ilmestyi aluksi ainoastaan pistekirjoituksella. Kaikki sokeat eivät osanneet pistekirjoitusta. Niinpä 60-luvun koittaessa sotasokea, Hangon rintamalla näkönsä menettänyt **Mikael Koskikukka** ehdotti lehdestä tehtävän ääniversiota. Sittemmin tohtoriksi väitellyt maisteri Aatu Moilanen toteutti toiveen. Tekstit luettiin avokelanauhalle. Se kiersi tilaajalta toiselle niin, että tilaaja lähetti sen aina seuraavalle kuunneltuaan nauhan. Viimeinen palautti sen Moilaselle. "Kierros jäi tosin kesken aika usein", muistaa Aatu. Lehden sisältöön oli ilmeisesti tutustuttu perusteellisesti, tuumasi Aatu aikoinaan lehden tästä vaiheesta.

Suutarlan ajasta

Edellä mainittu kelanauhalainaus jatkui jonkin aikaa vielä Ari Suutarlan tartuttua ohjaksiin. Suutarla onkin lehden ylivoimaisesti pitkäaikaisin toimittaja, myöhemmin päätoimittaja. Hän keräsi jutut, kirjoitti niitä itse ja huolehti pitkälle logistiikastakin yli 40 vuotta. Pääosan käytännön työstä ovat toki tehneet kulloisetkin diakoniakeskuksen sihteeri, heistä uusimpana toimessa yhä 2020 luvulla jatkava Kirkkohallituksen toimistosihteeri **Arja Kunnala**.

Arin varhaisimpiin työtovereihin lehden taittajana ja käytännön toimien tekijänä kuului hänen ensimmäinen puolisonsa Leena. Tähti-lehti ilmestyi 70-luvun lopulta 90-luvun alkupuolen lamavuosiin asti myös mustavalkeana laitoksena. Isoilla kirjaimilla painetusta versiosta piti luopua rahahanojen tukkeuduttua.

Saksittua

Ari Suutarla kertoo: - Kun minä perin Tähden toimittajuuden, linja oli ollut saksia juttuja muista lehdistä. Vähitellen linja muuttui, ja joskus on jopa selvitty täysin ilman saksittuja juttuja. Ari kirjoitti itse juttuja lehteen. Hanneksen otettua ohjaket käsiinsä, saattoi ilmestyä lehden numeroita, joissa ei ollut ollenkaan Ari Suutarlan kirjoittamia juttuja.

Kirkkoposti

Ari vastaa kysyttäessä nimenmuutos asiaan: - Tarkkaa nimenmuutoksen vuosilukua en muista, mutta arvelen sen olleen 1970-luvun jälkipuoliskolla. Nimen muutokselle oli parikin syytä, toinen periaatteellinen ja toinen lain sanelema. Tähti - sokeain kristillinen lehti oli virallisesti merkitty lehtirekisteriin. Jossakin vaiheessa sieltä tuli ilmoitus, että on olemassa toinenkin lehti, jonka nimi on Tähti. Julkaisija oli jokin helluntaiyhteisö Porvoossa. Se oli merkitty lehtirekisteriin ennen kirkon Tähteä, ja lehtirekisteri vaati kirkkoa etsimään Tähdelleen uutta nimeä.

Muistoja

Ari Suutarla muistelee lehden entisiä avustajia: -Ehdottomasti pitkäaikaisin ja uskollisin Kirkkopostin avustaja oli **Vilho Onniselkä** Kankaanpäästä. Toinen pitkäaikaisista avustajista, jonka Ari haluaa mainita, on tamperelainen **Vieno Hyttinen**.

Muutoksen tuulet

Kiintoisa jakso lehden historiassa oli 1970-luku. Näkövammaisten Keskusliitossa elettiin 1970-luvulla kuumia vuosia. Uusi, enemmän kouluja käynyt sukupolvi oli ottamassa tilaa liiton hallinnossa ja toimintalinjojen viitoittamisessa. Liiton jäsenlehdelle, Näkövammaisten Airuelle tarjottiin juttuja, jotka sisälsivät joskus kirpeätäkin kritiikkiä liiton harjoittamaa politiikkaa kohtaan. Kun Airut ei näitä juttuja julkaissut, sen teki Kirkkoposti. Monta vuotta

Kirkkoposti tunnettiin järjestöpiireissä nimeltä varjo-Airut. Lehdestä voitiin lukea jopa Airuen päätoimittaja **Eero Vartion** juttuja.

Tiiran aika

Monitoimimies Hannes Tiira ehti toimittaa lehteä kymmenisen vuotta. Hän kirjoitti itse kiinnostavia juttuja lehteen ja toisinaan saksii niitä Kirkkoverkko-palvelusta tai hengellisistä lehdistä. Lehdellä on Tiiran aikana ollut lukuisia avustajia. Heitä olivat muun muassa, **Sari Karjainen, Erkki Pernu, Tarja Varjonen** ja Tuula Paasivirta.

Yhteistyö Näkövammaisten Liiton kanssa

Pistekirjoitus-Kirkkoposti on aina painettu Näkövammaisten Keskusliiton kirjapainossa. Yhteistyö on ollut tosi sujuvaa, totesivat aikoinaan Suutarla ja Tiira. Äänilehdet on tehty joko itse tai teetetty muualla kuin liitossa. Ja tämä hyvä yhteistyö Näkövammaisten liiton kanssa toivottavasti edelleen jatkuu.

Minna Ågrén Näkövammaistyön diakoni

Teksti: Tuula Paasivirta

Tampereen seurakuntayhtymässä on useita erityistyöalojen työntekijöitä. Yksi heistä on näkövammaistyön diakoni **Minna Ågrén**. Hän on korona-aikana saanut tehdä uusia suunnitelmia ja oppia uusia työmenetelmiä.

Pitkän linjan näkövammaistyöntekijä palasi juurilleen

Minna kertoo koulutuksestaan ja työstään: -Olen koulutukseltani sosionomi-diakoni ja olen tehnyt näkövammaistyötä kohta 30 vuoden ajan, Pitkään olin muun muassa Näkövammaisten liiton oikeuksienvälönnan asiantuntija Uudenmaan alueella ja nyt viimeiset vajaan neljä vuotta olen asunut Tampereella. Olen täällä töissä seurakuntayhtymän näkövammaistyöntekijänä. Työssäni yhdistyvät hengellinen työ sekä aiempi palveluihin ohjaaminen, jatkaa Minna: -Alun perin olen kotoisin Jokioisista Forssan läheltä, joten palasin tavallaan lähemmäksi juuriani.

Jumala ja Jeesus Minnan elämässä

Haastattelu tulee Saavu Kirkkopostiin, joten lukijoita kiinnostaa Minnan suhde kristinuskuun. Niinpä kysynkin häneltä: -Miten löysit aikanaan yhteyden Jumalaan, Jeesukseen?

Minna kertoo meille tiestään: - Olen tullut uskoon rippikoulussa, mutta pohjan olen saanut jo lapsuudenkodissa äitini välityksellä. Kävimme seurakunnan tilaisuuksissa omalla kotikylällämme. Kirkkoon pääsimme kirkkoautolla, joka kulki kerran kuussa kunnan keskustassa olleeseen kirkkoon. Iltarukouksen sain oppia myös äidiltäni.

Gospelista virsiin

Minna puhuu mielellään musiikista. Siinäkin hän on ollut ikään kuin matkalla tyylistä toiseen. Minna aloittaa kertomisen mainiten: -Olen aina pitänyt musiikista ja rippikoulun jälkeen musiikkimakuni vaihtui maallisesta musiikista pop- ja rock-tyyliseen nykygospeliin.

Minna painottaa: -Mutta tärkeitä minulle ovat myös virret, joita tykkään laulella. Jo varhaisesta nuoruudesta on minulle ollut merkityksellinen nykyisessä virsikirjassa numerolla 338 oleva virsi ”Päivä vain ja hetki kerrallansa”. Se puhuu siitä turvallisesta

luottamuksesta, että Taivaallinen Isä pitää meistä huolen joka päivä tuli mitä tuli ja tietää, mitä tarvitsemme. Hän antaa meille voimia kohdata niitä elämään kuuluvia huolia ja murheita ja riittää, että vain huokaamme Hänen puoleensa. Hän johdattaa meitä päivä kerrallaan, iloitsee Minna.

Myötätuulessa ei vaadita pärjäämiskynnystä

Minnan keskeinen työpiste on Myötätuuli. Myötätuuli on Tampereen seurakuntien yhteistä vammaistyötä. Minna kertoo Myötätuulen tarjonnasta: -Meillä on ryhmiä eri tavoin vammaisille. Itse vastaan näkövammaistyön ja kehitysvammaistyön ryhmistä ja toinen vammaistyöntekijä **Sirpa Toivo** vastaa viittomakielisten ja huonokuuloisten ryhmistä. Myötätuuli on paikka, jonne voi tulla ilman ”pärjäämiskynnystä”. Minna täsmentää, mitä pärjäämiskynnöksellä tarkoitetaan ja toteaa: -Se tarkoittaa sitä, että jokainen otetaan vastaan omana itsenään eikä tarvitse miettiä, miten esimerkiksi pystyy vieraassa ympäristössä selviytymään. Meillä vapaaehtoiset ovat vastassa ryhmiin tulevia ja auttavat tarvittaessa.

Kirkon jäsenyys ei ole kynnyskysymys Myötätuulessa

Minna Ågrén toteaa, että Myötätuulessa on matala kynnys: -Emme kysele kirkon jäsenyyttä tai hengellisyyttä, vaan jokainen voi olla oma itsensä. Haluamme tarjota myötätuulta elämään, kun erilaiset asiat huolettavat ja tukea, kun esimerkiksi vammautuminen tuntuu kovalta vastatuulelta elämässä.

Muutoksen tuulet

Iso muutos tapahtui reilu vuosi sitten, kun kaikki Tampereen seurakuntien yhteisen diakonian työmuodot muuttivat eri puolilta kaupunkia yhteisiin tiloihin. Vammaistyön keskus Myötätuuli ja vapaaehtoisen vanhustyön keskus Mummon Kammari saivat yhteisen tilan, jossa toiminta vuorottelee. Tila on Tampereen seurakuntien talon alakerrassa katutasossa ihan Tampereen keskustassa. Tila on esteetön ja sinne on saatu äänimajakka ovelle, automaattiovet, säädettävä valaistus ja häikäisyä poistavat lamelliverhot sekä akustiikkaa on parannettu äänentoistolla, johon on liitetty induktiosilmukka.

Näkövammaiset on huomioitu. Kävijöiden käytössä on erilaisia suurennuslaseja ja lukutelevisio sekä inva-WC:ssä puhuva vaaka. Tilassa on pistevirsikirja sekä osia Raamatusta pistekirjoituksella. Oven pielessä on kohokartta tilasta. Minna kertoo edelleen: -Koska olemme nyt yhteisissä tiloissa, pystymme pitämään ovia auki useampana päivänä ja esimerkiksi kahvikupilliselle voi poiketa kuka tahansa kaupungilla käyvä ja sopia juttuhetken meidän vammaistyöntekijöiden kanssa.

Ryhmätoimintaa

Näkövammaisille Myötätuulessa järjestetään erilaisia ryhmiä. Maanantaisin on kokoontunut keskusteleminen Raamattupiiri. Myötätuulen miehet kokoontuvat kahdesti kuukaudessa keskustelemaan tai ulkoilemaan. Myötätuulen torstai sisältää erilaisia alustuksia hengellisistä aiheista, hyvinvoinnista, välillä lauletaan ja onpa muutama kertaan tanssittukin Gospel-lattareiden tahdissa. Minna Ågrén kertoo ajatuksistaan työhön liittyen: -Ajatuksenani on se, että Myötätuuli olisi kynnysksetön kohtaamispaikka, jonne kuka tahansa näkövammaisen tai muulla tavoin vammaisen ihminen voi tulla, kohdata toisensa ja Jumalan, tutustua ja oppia jotakin uutta yhdessä. Työhuoneeni on tilan yläkerrassa, joten kanssani on helppo sopia keskustelusta vaikka kahvikupin ääressä.

Lenkille yhdessä

Myötätuulen vammaistyö järjestää myös kesäiltojen kävelylenkkejä eri puolilla Tamperetta. Vapaaehtoiset suunnittelevat lenkit ja vastaavat niissä opastamisista. Lenkit ovat mahdollistaneet sen, että näkövammaisen voi tulla sovittuun paikkaan joko bussilla tai taksilla, vapaaehtoinen on vastassa ja kunnan mukaan osa joukosta lähtee pidemmälle ja osa lyhemmälle lenkille vapaaehtoisen opastamana. Usein lenkin päätteeksi mennään kahvittelemaan jonnekin mukavaan kahvilaan ja saadaan nauttia yhdessäolosta.

Messuihin

Minna kuvailee messukäyntejä: - Käymme myös kirkkoretkillä Tampereen kirkoissa, jolloin vapaaehtoiset ovat vastassa kirkon ovilla, auttavat liikkumisessa, pääsyssä ehtoolliselle ja kirkkokahveille. Kirkkoretkien messuihin on virret tai laulut tulostettu piste- tai isokirjoituksella.

Vapaaehtoisuus

Kuten edellä olevasta käy ilmi, ovat vapaaehtoiset tärkeä osa vammaistyötä. He ovat vastaanottamassa tulijoita, toimivat ryhmän ohjaajina, säestäjinä, apuna kahvituksissa ja ryhmien aikana heiltäkin voi kysyä lukuapua. Vapaaehtoiset toimivat myös yksittäisten vammaisten apuna esimerkiksi asioinneissa, lääkärikäynneillä, lukuapuna tai erilaisissa tapahtumissa. He ovat saaneet koulutuksen näkövammaisen ihmisen opastamiseen.

Kehittäjä

-Haluan kehittää Myötätuulen toimintaa avoimeen ja kynnyksettömään suuntaan niin, että tamperelaisilla vammaisilla sinne olisi helppo tulla, toteaa Minna. - Seurakunta on paikka, jossa jokaisella on mahdollisuus käyttää Jumalan antamia lahjoja. Siksi olen avoin myös uusille aluille, ideoille ja osajille. Toivon myös, että ihmiset ottaisivat rohkeasti yhteyttä elämän vaikeina hetkinä, rohkaisee Minna Ågrén.

Korona-aika näkyy Myötätuulen toiminnassa.

Minna Ågrén puhuu hämmästellen ja kuulostellen muuttuvassa tilanteessa, jossa myös vammaistyössä ollaan. Hän toteaa: -Korona jotenkin yllätti koko maan ja niin myös meidät. Jouduimme laittamaan ovet kiinni, kun Suomeen julistettiin poikkeustila. Se harmittaa, sillä tiedän, miten tärkeää jokainen henkireikä kodin ulkopuoliseen maailmaan vammaiselle ihmiselle on. Olemme tauolla toistaiseksi, vahvistaa Ågrén.

Minna Ågrén haluaisi jatkaa tavanomaista työtään ja sanoo: -Kovasti jo haluaisin, että pääsisimme taas jatkamaan, mutta lähimmäisen rakkautta on suojella riskiryhmiin kuuluvia ja iäkkäitä, joten vielä en uskalla arvailla, milloin pääsemme taas tapaamaan kasvatusten. Minna jatkaa edelleen: -Myös työni koki aikamoisen myllerryksen koronan myötä. Emme voi tavata enää kasvatusten, vaan kaikki yhteydenpito tapahtuu puhelimitse tai erilaisin tietoteknisin ratkaisuin. Itselläni ja koko työyhteisöllä on ollut iso opettelu uusien työtapojen haltuun ottamisessa.

Juttukaveria vailla olevia

Moni kaipaa tänä aikana juttukaveria ja siihen tarpeeseen Tampereella avattiin näkövammaisille tarkoitettu Juttupuhelin huhtikuussa. Jos joku kaipaa juttukaveria ja esimerkiksi puhelimitse soittaminen on vaikeaa näkövammaisen vuoksi, voi olla yhteyksissä yhdessä jonkun työntekijän tai omaisen kanssa Minnaan ja sopia, että vapaaehtoiset soittelevat hänelle kerran viikossa torstai-iltapäivisin ja kyselevät kuulumisia. Idea

Juttupuhelimeen on saatu pääkaupunkiseudulta, jossa se on toiminut jo vuosikymmeniä. Vielä mahtuu mukaan soitettavien joukkoon, vahvistaa Ågrén!

-Hiukan epäröiden lähdin kokeilemaan myös tietotekniikan ottamista mukaan vammaistyöhön, tuumaa Minna. Edelleen hän jatkaa: -Lähdimme kokeilemaan, onnistuisiko Raamattupiirin kokoontuminen Teams-sovelluksen kautta. Vapun jälkeen järjestyi ensimmäinen Teams-Raamattupiiri ja kokemukset olivat niin hyviä, että päätimme jatkaa kokoontumisia verkossa kunnes saamme jälleen tavata toisemme. Tärkeää on ollut nyt keskustelu, mutta Raamatun teksteihinkin olemme päässeet käsiksi, iloitsee Ågrén.

Otetaan selkoa Kaanaan kielestä

Tällä palstalla kerrotaan joistakin kirkollisista, kristillisistä termeistä. Helposti me kristityt, uskovaiset puhumme ns. kaanaan kieltä. Puhumme siten, ettei tavallinen lukija, kuulija ymmärrä mitään. Voit lähettää päätoimittajalle kysymyksiä(ext-tuula.paasivirta@evl.fi) vaikeista käsitteistä, jotka sinua askarruttavat. Lehteen saatetaan haastatella asiantuntijoita tai selvittää kirjallisuudesta näitä käsitteitä.

Ensimmäinen esiteltävä termi on *aamen*. Miksi sanomme aamen rukousten jälkeen? Mitä haluamme ilmaista sillä ja kenelle? Toinen pohdittava asia on juuri nyt ajankohtainen *Pyhä Henki*, Jumalan kolmas ilmenemismuoto. Se on kristillisen uskomme mukaisessa kolminaisuusopissa vaikeinta ymmärtää.

Aamen

Aamen on hepreaa ja tarkoittaa varma, luotettava, varmasti, totisesti, tapahtukoon niin. Lausutulla tai lauletulla aamenella seurakunta yhtyy rukouksiin esimerkiksi messussa, rukoushetkissä ja kirkollisissa toimituksissa. **Kirkkoisä Augustinuksen** mukaan aamen on kuin allekirjoitus.

Jeesus aloitti arameankielisen puheensa usein tällä juhlallisella heprean sanalla. Useimmiten sana aamen on tällöin käännetty ilmaisulla totisesti (esim. Mark. 3:28, Joh. 1:51). Paavalin kirjeissä esiintyvissä ylistyksissä (doksologioissa) aamen on ylistyksen päätössana (esim. Room. 9:5, 11:36; katso myös Ilm. 22:20). Samassa merkityksessä aamenta käytetään myös esimerkiksi Isä meidän -rukouksen ja Pienen kunnian (Kunnia Isälle ja Pojalle – –) lopussa. (Pientä kunniaa käytetään esimerkiksi luettaessa psalmitekstejä kirkollisissa toimituksissa).

Ilmestyskirjan mukaan Jeesus itse on Aamen (Ilm. 3:14), Jumalan lupauksen vahvistaja. Aamen on myös Raamatun viimeinen sana.

Seurakuntien jumalanpalveluksia ajatellen, toisissa seurakunnissa käytetään paljon sanaa aamen ja toisissa vähemmän.

Lähde: Kirkko verkko: Sanasto Aamenesta öylättiin ja seurakuntien messujen käsiohjelmat.

Pyhä Henki

Pyhä Henki on kolmiyhteisen eli trinitaarisen Jumalan kolmas persoona (Isä, Poika ja Pyhä Henki). Nikean uskontunnustuksen mukaan Pyhä Henki lähtee (virtaa) Isästä ja Pojasta iankaikkisuudessa. Pyhä Henki on olemuksellisessa yhteydessä Isään ja Poikaan. Pyhä Henki on Jumala, ei vain persoonaton jumalallinen voima.

Jumalan olemus on salaisuus, mutta Jumala ilmoittaa itsensä ja tulee läsnä olevaksi Pyhän Hengen kautta. Läsnä oleva Jumala, Eläväksitekijä, synnyttää uskon ja ylläpitää sen. Hän on Puolustaja, joka tekee kirkon olemassaolon mahdolliseksi ja joka johdattaa sen totuuteen (Joh. 14:16–17, 26).

Pyhä Henki on rakkauden Henki. Niin kuin kolmiyhteisen Jumalan persoonat rakastavat toisiaan jakamattomassa ykseydessä, tulee Jumalan lastenkin rakastaa toisiaan. Jeesus asettaa jumalallisten persoonien välisen rakkauden esikuvaksi sanoessaan: ”Niinkuin Isä on minua rakastanut, niin minäkin olen rakastanut teitä; pysykää minun rakkaudessaani.” (Joh. 15:9)

Pyhä Henki toimii armonvälineiden kautta. Armonvälineitä luterilaisissa kirkoissa ovat kaste ja ehtoollinen. Luterilaisen kirkon uskon mukaan armonvälineet ovat välttämättömiä, jotta ihminen pelastuisi. Pyhä Henki suorittaa työnsä seurakunnassa Jumalan sanan ja sakramenttien välityksellä. Sen vuoksi Jumalan sanaa ja sakramenteja sanotaan armonvälineiksi. Luterilaisen kirkon sakramenteja ovat kaste ja ehtoollinen.

Kirkon koko elämä helluntain jälkeen perustuu armonvälineiden varaan. Armonvälineiden kautta kirkko tuo ihmiset Kristuksen yhteyteen, niin että he pelastuvat synnin, kuoleman ja kadotuksen vallasta ja pääsevät osallisiksi pelastuksesta.

Armonvälineen luonne on myös ripillä ja pappisviralla, jotka Kristus asetti armon ja pelastuksen jakamisen välineiksi.

Armonvälineissä Pyhä Henki eli Jumala tekee ihmisestä Jumalan lapsen ja taivaan valtakunnan perillisen. Pyhä Henki vuodatettiin opetuslapsille helluntaina (Ap. t. 2). Kirkon opetus Pyhästä Hengestä on ilmaistu uskontunnustuksissa ja Katekismuksessa. Lähde: aamenesta öylättiin. Kirkon verkkosivut.

Lukijoilta

Tällä palstalla julkaistaan lukijoiden omia kirjoituksia. Kussakin lehden numerossa tulee olemaan 1-4 lukijalta juttua. Tähän lehteen saimme Keski-Suomesta rovasti Jorma Vilkon kirjoituksen Koronakeväästä. Lisää juttuja saa lähettää osoitteella ext-tuula.paasivirta@evl.fi (huomaa etuliite-ext)

Kevät ja korona

Kevätaurinko alkoi vähitellen paistaa Keski-Suomalaiseen lumettomaan talveen. Helmikuun loppupuolella uutisissa alettiin seurata koronaviruksen aiheuttamaa uutta tilannetta, kunnes maaliskuun 13. päivänä tilanteen vakavuus paljastui.

Harrastustoiminta pysähtyi kuin seinään, kun paikkoja alettiin sulkea. Olin sopinut meneväni muutamaan seurakunnan kerhoon alustajaksi, mutta työntekijä soitti, että kaikki seurakunnan tilaisuudet on peruttu ainakin toukokuun alkuun saakka.

Samaisena maaliskuun 13. päivänä seurasin huolestuneena sähköpostia, sillä seuraavana päivänä oli määrä lähteä hiihtämään viikoksi Enontekijölle Vuontispiirtille. Matka ei peruuntunut, mutta hiihtoviikon aikana koronauutiset saivat yhä huolestuttavampia sävyjä. Viikkoa myöhemmin, kun palasimme hiihtomatkalta, koko Suomi olikin jo

lähes pysähtynyt kuin pidättelemään henkeään, mitä tästä seuraa. Mitä nyt tapahtuu?

Hiihtoviikon jälkeinen aika huhtikuun lopulle saakka oli enemmän tai vähemmän stressaavaa. Miten elämä tästä eteenpäin asettuisi? Media oli täynnä uutisia koronasta siitä, kuinka paljon tartuntoja on, ja kuinka paljon on tautiin menehtyneitä. Onneksi myös jokunen uutinen ja sanomalehden artikkeli rauhoitteli tilannetta. Mieleen pyrki ajatus: en ole riskiryhmää vielä, mutta entä jos sairastun, tai vielä pahempaa, entä jos kuolen? Entäs jos läheiseni sairastuu tai lapset? Ahdistus pyrki esiin, vaikka torjuin sitä jollain tasolla.

Koska seurakunnan tilaisuudet oli peruttu, se merkitsi, ettei yhteiseen messuun ja ehtoollispöytään voinut osallistua. Kaikkein hämmäntävimmältä tuntui, ettei kiirastorstaina eikä pääsiäisenä voinut mennä kirkkoon. Pääsiäistä ei ole peruttu. Onneksi seurakunnissa otettiin pitkä digiloikka ja jumalanpalvelukset siirrettiin verkkoon. Omassa kotiseurakunnassa alettiin striimata myös päivittäin rukoushetki. Silti olo oli jossain määrin jännittynyt ja hämmentynyt. Rukous nousi ylös: Jumala varjele läheisiä, sukulaisia ja ystäviä, seurakuntalaisia, seurakunnan työntekijöitä, sairastuneita, ja hoitohenkilökuntaa. Auta löytämään lääke tähän tautiin.

Eräänä huhtikuun päivänä vaimo totesi, että jos sinä kuolisit, en oikein tietäisi, ketä kutsua hautajaisiin ja mitä haluaisit. Ajatus jonkinlaisesta hautajaisjärjestelyistä oli pyörinyt mielessä muutaman kerran, mutta olin torjunut tämän ajatuksen. Noina samaisina päivinä sain suruviestin erään sukulaisen menehtymisestä. Hän ei menehtynyt onneksi koronaan. Tämä viesti aiheutti kuitenkin lopulta sen, että kirjoitin vaimolle jonkinlaisia toivomuksia omiin hautajaisiin liittyen.

Kun olin tehnyt tämän, hämmästyin. Mieleen asettui rauha. Nyt kaikki on jälleen hyvin. Kuoleman- ja sairastumisenpelko oli poissa. Jotenkin Jumala ja Kristus tuntuivat tulevan vähän lähemmäksi. Pääsiäistä ei ole peruttu. Ylösnousseen Kristuksen kirkkaus ja kevään valo voittivat pimeän. Kuolemakaan ei voi erottaa Kristukseen turvaavaa Hänen lunastustyöstään. Olen turvassa Kristuksen yhteydessä.

Jorma Vilkkö, rovasti eläkkeellä.
Jyväskylä

Saarna Pyhä kolminaisuus

Tuula Paasivirta, saarna pidetty 16.6.2019 Helsingissä

Salattu Jumala ensimmäinen vuosikerta

Kolminaisuuden päivän evankeliumiteksti on Joh. 3: 1-15

Fariseusten joukossa oli Nikodemos-niminen mies, juutalaisten neuvoston jäsen. Hän tuli yöllä Jeesuksen luo ja sanoi: ”Rabbi, me tiedämme, että sinä olet Jumalan lähettäjä opettaja. Ei kukaan pysty tekemään sellaisia tunnustekoita kuin sinä, ellei Jumala ole hänen kanssaan.” Jeesus vastasi hänelle: ”Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny uudesti, ylhäältä, hän ei pääse näkemään Jumalan valtakuntaa.” Nikodemos kysyi: ”Miten joku voisi vanhana syntyä? Miten joku voisi mennä takaisin äitinsä kohtuun ja syntyä toisen kerran?”

Jeesus vastasi: "Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny vedestä ja Hengestä, hän ei pääse Jumalan valtakuntaan. Mikä on syntynyt lihasta, on lihaa, mikä on syntynyt Hengestä, on henkeä. Älä kummeksu sitä, että sanoin sinulle: 'Teidän täytyy syntyä uudesti.' Tuuli puhaltaa missä tahtoo. Sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee. Samoin on jokaisen Hengestä syntyneen laita."

"Miten tämä kaikki on mahdollista?" Nikodemos kysyi. Jeesus vastasi: "Etkö sinä, Israelin opettaja, ymmärrä sitä?"

'Totisesti, totisesti: me puhumme mitä tiedämme ja todistamme siitä mitä olemme nähneet, mutta te ette ota vastaan meidän todistustamme. Jos te ette usko, kun puhun teille tämän maailman asioista, kuinka voisitte uskoa, kun puhun taivaallisista! Kukaan ei ole nousnut taivaaseen, paitsi hän, joka on taivaasta tänne tullut: Ihmisen Poika.

Niin kuin Mooses autiomaassa nosti käärmeen korkealle, niin on myös Ihmisen Poika korotettava, jotta jokainen, joka uskoo häneen, saisi iankaikkisen elämän."

Saarna alkaa

(saarna alkuperäisestä lyhennettynä)

Nikodemosta kiinnosti Jeesuksen sanoma, Hän kuului juutalaisten hallitusmiehiin, hän oli Korkeimman neuvoston jäsen. Hän oli oppinut mies. Asemansa vuosi hän tutki uutta oppia salaa, mutta toisaalta halusi myös rauhassa keskustella tämän merkillisen miehen kanssa.

Myöhemmin hän oli monin tavoin rohkea ja puolusti Jeesusta. Nikodemos oli myös nöyrä mies. Tutustuttuaan Jeesuksen opetukseen ja toimintaan hän teki arvionsa ja tunnusti sen myös Jeesukselle: "Sinä olet Jumalasta, Jumala on sinun kanssasi."

Nikodemos kysyi: "Miten minä voisin muuttua sellaiseksi ihmiseksi, että pystyisin noudattamaan Jumalan koko lain ja voisin olla varma siitä, että pääsisin sisälle Jumalan valtakuntaan?" Nikodemos ymmärsi, että häneltä puuttui jotain ratkaisevaa. Vaikka hän oli kuinka vilpittömästi halunnut elää Jumalan lain mukaan, hän tunsu itsensä vajavaiseksi ja kelvottomaksi Jumalan edessä.

Hän tiesi, että hänen pitäisi muuttua. Jeesuksen toimintaa seuraamalla hän oli tullut siihen tulokseen, että Jeesuksen ohjeita noudattamalla hän voisi saada varmuuden pelastuksestaan ja voisi muuttua Jumalalle kelpaavaksi. Jeesuksen vastaus kuitenkin yllätti Nikodemoksen. Jeesuksen neuvo ei ollut teknisiä ohjeita hyvään elämään. Synnin turmelemasta elämästä ei tule parempaa paikkailemalla.

Elämän arjessa käy toisinaan, että joudumme toteamaan, mädäntyneestä hedelmästä ei enää saa hyvää hedelmää. Nikodemoksenkin tuli syntyä uudesti, vedestä ja Hengestä. Uudestisyntyminen on tie iankaikkiseen elämään.

Tänään on myös uskontunnustuksen päivä. Kun tämän saarnan jälkeen nousemme tunnustamaan kristillisen uskomme, teemme sen kastetunnustuksen sanoilla, jotka ovat saaneet muotonsa 200-luvulta lähtien.

Pyhän raamatun tekstit puhuvat Jumalan salatusta olemuksesta, joka ylittää kaiken ihmisymmärryksen. Jumala on yksi, mutta hän on ilmoittanut meille itsensä Isänä, Poikana

ja Pyhänä Henkenä. Hän vaikuttaa Luojana, Lunastajana ja Pyhittäjänä. Näistä kaikista sanoista ja käsitteistä voisi puhua pitkään.

Kolminaisuuden päivänä meitä aiheellisesti muistutetaan, että usko ei käsittele Jumalan olemusta tiedollisesti eritellen vaan ihmetellen, ylistäen ja hänen armotekojaan julistaen. Perinteisesti on toki ajateltu, että usko mystiikan ja salatun merkityksessä ei erittele tiedollisesti, se lähtee kokemuksesta, vakuuttumisesta, intohimosta ja palosta.

Yksi keskeinen asia jumalakäsitykseemme liittyvä luovuttamaton asia on dialogi, vuoropuhelu. Jumala itsessään, ollessaan kolminainen, on yksi, mutta on myös kolmesta persoonasta muodostuva ryhmä, keskusteleva sellainen.

Kaunis kuvaus kolmiyhteisen Jumalan Isän, Pojan ja Pyhän Hengen jo ennen aikojen alkua alkaneesta dialogista, on Andrei Rublevin kuuluisa vanhan testamentin pyhä kolminaisuus ikoni vuodelta 1422, sitä kutsutaan myös vieraanvaraisuuden ikoniksi. Tämä ikoni on myös minulle rakas, se on työhuoneeni seinällä. Jotenkin minua puhuttelee myöskin se, että ikonin pinta on rosoinen. Ei tarvitse olla täydellinen.

Aabrahamilla on vieraana kolme hahmoa, kolme enkeliä, joita hän kestitsee. Ikonissa he istuvat pöydän ääressä, kuin valmiina alkamaan keskustelun. Voisi tietenkin ajatella, että enkelit ovat täydellisiä, mutta silti minua todellakin puhuttelee tuon ikonin pinnan rosoisuus. En tosin tiedä onko alkuperäisessä ikonissa rosoinen pinta.

Mutta Jumala ei käy vain yksinpuhelua, tai vain persooniensa välistä keskustelua, vaan alusta asti Jumala on keskustellut koko luomakunnan kanssa; luomansa ihmisen kanssa ja kaiken sen kanssa, jonka vartijaksi ja vaalijaksi ihminen on viisautensa ja tietonsa, myös tiedonhalunsa vuoksi asetettu. Ihmisellä Jumalan keskustelukumppanina on suuri vapaus, mutta myös suuri vastuu.

Vuoropuhelu, vastuu, vapaus. Voisiko tässä olla yksi pyhä kolmijalka, joka sopii kaikille ihmisille? Ainakin ne kaikki ovat tärkeitä ja luovuttamattomia, totuuteen ja totuudellisuuteen ohjaavia asioita. Jos yhden ottaa pois, jotain keskeistä jää puuttumaan.

Pyhä Henki synnyttää meidät uudesti ja lahjoittaa meille uskon, jolla voimme tarttua kasteen lupauksiin. (Katekismus, kappale 35 Kasteen lahja)

Jeesus vertaa Pyhän Hengen työtä tuuleen. ”Tuuli puhaltaa missä tahtoo. Sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee. Samoin on jokaisen Hengestä syntyneen laita.” Kreikan kielessä ”tuuli” ja ”henki” ovat sama sana. Jeesuksen sanat voitaisiin siis kääntää myös: ”Henki puhaltaa missä tahtoo. Sinä kuulet sen huminan, mutta et tiedä, mistä se tulee ja minne se menee.”

Katekismus opettaa asiasta näin: ”Jumala lähestyy meitä Luojana, Lunastajana ja Pyhittäjänä. Hän on kolmiyhteinen Jumala: Isä, Poika ja Pyhä Henki.”

Evankelis-Luterilaisen kirkon verkkosivut: Tutki uskoa

Lähde: <https://evl.fi/tutki-uskoa>

Tässä lehdessä esitellään jatkossa eri numeroissa jotain paloja siitä mitä Evankelis-luterilaisen kirkon verkkosivuilta löytyy. Sivuilta löytyy paljon tietoa ja vinkkejä, hartauksiakin. Ensimmäinen otsikko näiltä sivuilta on: Tutki uskoa.

"Usko syntyy kuulemisesta, mutta kuulemisen synnyttää Kristuksen sana. (Room. 10:17) Usko Jumalaan on turvallista luottamusta siihen, että ihmisen elämä ei ole pelkästään omien käsien varassa. Niin kuin lapsi turvautuu vanhempiinsa, ihminen voi turvautua Jumalaan.

Usko voi olla turvaköysi silloin, kun muut turvaverkot pettävät. Usko on läsnä myös elämän hyvissä hetkissä, ilossa ja rakkaudessa. Usko ja rukous auttavat tekemään oikeita valintoja ja antavat voimia kulkea eteenpäin.

Usko syntyy ennen kaikkea evankeliumia kuulemalla. Seurakunnan yhteinen jumalanpalvelus tarjoaa tähän hyvän mahdollisuuden. Seurakunta on yhteisö, osa maailmanlaajaa Kristuksen kirkkoa, jonka yhteinen usko kannattelee ihmistä silloinkin, kun oma usko horjuu.

Vaikka seurakuntaelämä on yhteisöllistä, usko itsessään on henkilökohtainen, sisäinen asia. Jokainen voi lähestyä Jumalaa niillä tavoilla, jotka ovat itselle läheisiä. Joku tahtoo tulla jumalanpalvelukseen tai kokoontua seurakunnan ryhmässä, toinen tuntee pyhän läsnäolon luonnossa tai yksinäisyydessä.

Kirkon omilla sivuilla on tiivistä tietoa siitä, mitä on kristinusko ja mitä tarkoittaa luterilaisuus."

Jumalanpalvelukset koronakeväänä

Teksti Tuula Paasivirta

Maaliskuun loppupuolella tuli hallituksen määräämät kokoontumisrajoitukset julkisiin tilaisuuksiin alkaneen koronaepidemian vuoksi. Tämä koskee myös evankelisluterilaista kirkkoa. Tuolloin seurakunnat alkoivat lähettää jumalanpalveluksia ja muuta hartausohjelmistoa sekä muuta sisältöä muun muassa Youtuben ja seurakuntien sosiaalisen median sivujen kautta, joista tärkein monissa seurakunnissa on ollut facebook sivu.

Näin tehtiin muun muassa työseurakunnassani Vantaankosken seurakunnassa Vantaalla. Kirkkolaki sanoo, että jumalanpalvelukset tulee pitää. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että pääasiassa kanttori ja toimittava pappi ja mahdollisesti laulaja sekä videoija ovat olleet sunnuntaisin kirkoissa kunkin seurakunnan normaalin jumalanpalveluksen aikaan. Ja he toimittivat ja edelleen toimittavat jumalanpalvelukset.

Näkövammaisille tämä tapa toimia on merkinnyt lähinnä äänen kuuntelemista, mikäli on pystynyt tai osannut käyttää erilaisia verkkopalveluja. Kuulovammaisia ja monia muita henkilöitä on auttanut se, että monissa näissä jumalanpalveluksissa on ollut laulujen sanat tekstitettynä.

Viittomakieliset kuurot tai kuulovammaiset ovat voineet seurata Facebookissa viitottuja jumalanpalveluksia Viittova seurakunta ryhmän kautta. Facebookissa on näkövammaisia varten Pisteilevä ruudunlukija seurakunta -ryhmä, mutta se ei ole toistaiseksi ollut kovin suuren yleisön ryhmä. Sinne voi liittyä myös näkövammaistyöntekijät ja muut asiasta kiinnostuneet.

Näinä aikoina lienee hankalinta kuurosokeilla ja heillä, jotka tarvitsevat taktiiliviittomia kommunikointiin.

Jumalanpalvelukset Vantaankosken seurakunnissa

Vantaankosken seurakunnassa jumalanpalvelukset ovat tulleet pääasiassa sunnuntaisin kello 10 livelähetyksinä siten, että seurakunnan viestintäasiantuntija **Katriina Harviainen** tai Harviaisen opastamat muut työntekijät ovat tehneet livelähetyksiä. Nämä jatkuvat myös kesällä 2020, vaikka 7.6. toimitetaan Vantaan Virtakirkossa ensimmäinen jumalanpalvelus, johon seurakuntalaiset voi tulla paikan päälle osallistumaan. Sen sijaan Kivistön Kirkon maanantai-iltojen livelähetykset jäivät kesätauolle 25.5.2020.

Huhtikuussa luotiin livelähetyksen toteuttamiseen vuorosysteemi, jossa vuorottelevat viestintäasiantuntija ja joku muu Vantaankosken seurakunnan työntekijä. Harviainen iloitsee vielä: - Nuorisomuusikko on ollut tärkeä striimauskaluston ja osaamisen kokoamisessa.

Kysyin Harviaiselta vielä mistä ja miten Vantaankosken seurakunnassa sunnuntaiden jumalanpalvelukset löytyvät. Hän vastasi:

- Kaikki jumalanpalvelukset on välitetty seurakunnan Facebook-sivun kautta. Facebook -sivu on myös upotettuna seurakunnan nettisivulle, joten sitä kautta on voinut seurata jumalanpalveluksia, vaikka ei olisi facebookissa.

Harviainen jatkaa: - Pääsiäisen aikaan ostimme toteutusta kuvan ja äänen ammattilaiselta, joka striimasi jumalanpalvelukset YouTubeen.

Mahdollisuus vieraila eri kirkoissa

Kuka tahansa on voinut verkon ja sosiaalisen median kautta vieraila ja osallistua eri puolelta Suomea tullessiin jumalanpalvelusten livelähetyksiin ja kommentoida ja tykätä niistä saman tien, kuten sosiaalisessa mediassa on ollut tapana tehdä. Moni on ilahtunut siitä, että on voinut osallistua vaikkapa entisen kotiseurakunnan jumalanpalveluksiin.

Ihan kaikista Suomen Evankelis -luterilaisen kirkon seurakunnista ei tule näitä livelähetyksiä. Näin ollut muun muassa Kuopion Puijon Seurakunnassa. Kuopion seurakuntayhtymässä livelähetykset tulevat vain Kuopion Tuomiokirkkoseurakunnasta.

Tv- ja radiojumalanpalvelukset

Radion kautta lähetetään edelleen kaksi jumalanpalvelusta joka sunnuntai, kello 10 luterilainen, kello 11 ohjelmapaikalla vuorottelevat vapaat kirkot ja seurakunnat, ortodoksit sekä katoliset. Lisäksi jumalanpalveluksia lähetetään kirkollisina juhlapäivinä.

Yhteistyössä Kirkon viestinnän ja Ylen kanssa sovittiin koronapandemian alkaessa, että poikkeuksellisesti lähetetään myös tv-jumalanpalvelukset joka sunnuntai – normaalisti tv-jumalanpalveluksia on 34-37 vuodessa.

Koska samalla tuli tieto siitä, että ulkotuotantotekniikkaa ei voida käyttää, jouduttiin kaikki keväälle suunnitellut jumalanpalvelukset, joita ei ollut valmiiksi tallennettu etukäteen, peruuttamaan ja suunnittelemaan uusiksi, vahvistaa ohjelmapäällikkö Kimmo Saares Kirkkohallituksesta.

Merkittävä osa jumalanpalveluksista on toteutettu Mediapoliksen studioilla Tampereella. Kymmenestä Studiokirkko-lähetyksestä kaksi toteutti Jyväskylän seurakunta, muut on toteutettu yhteistyössä Tampereen seurakuntien kanssa. Lähes kaikissa Studiokirkoissa on ollut tulkkauksia viittomakielelle.

Myös kesä- ja heinäkuun ajan tv-jumalanpalvelukset toteutetaan joka sunnuntai. Kesäkaudella osa jumalanpalveluksista on uusintoja aikaisemmilta vuosilta.

Kirkkohallituksessa ohjelmapäällikkö **Kimmo Saares** vastaa Ylen tv:n ja radion hartausohjelmista. Osa yleisöstä on kaivannut tavallisia jumalanpalveluksia televisioon, mutta poikkeustilanteen vuoksi kirkkotiloihin päästään kameroiden kanssa vasta kesäkuussa.

Jumalanpalvelusten katsojamäärät ovat nousseet koronavirusaikana todella voimakkaasti. Lisäksi Yle lähettää aamu- ja iltahartauksia sekä Pisara-ohjelmaa tv:n puolella.

Muutoksia 1.6. alkaen jumalanpalveluselämään

(Ohjeistuksen tietolähde Helsingin Hiippakunnan tuomiokapitulin verkkosivut.)

Uudet ohjeet on annettu Valtioneuvoston ohjeistuksen mukaan.

Tarkat tiedot on hyvä katsoa oman seurakunnan kirkollisista tiedoista. Osa seurakunnista jatkaneet myös verkkolähetyksiä kesällä, mutta osa lopettaa nämä lähetykset 1.6.

Jumalanpalvelukset

Jumalanpalveluksia voidaan 1.6.2020 alkaen toteuttaa kirkkotilassa läsnä olevan seurakunnan kanssa. Niihin voi osallistua enintään 50 henkeä. Jumalanpalveluksissa voidaan viettää ehtoollista. Osanottajien turvallisuus tulee varmistaa huolehtimalla turvaetäisyyksistä ja antamalla ohjeita hygieniasta. Mikäli kirkkotila on pieni, voidaan väkimäärää joutua rajaamaan alle 50 hengen. Hiippakunnat antavat tarvittaessa tarkempia ohjeita. Jumalanpalvelusten välittämistä verkkoon (video- tai audiostriimaus) suositellaan jatkettavaksi edelleen.

Kirkolliset toimitukset

Kirkollisiin toimituksiin voi 1.6.2020 alkaen osallistua enintään 50 henkeä. Osanottajien turvallisuus tulee varmistaa huolehtimalla turvaetäisyyksistä ja antamalla ohjeita hygieniasta. Mikäli käytettävissä oleva tila on pieni, voidaan väkimäärää joutua rajaamaan alle 50 hengen. Hiippakunnat antavat tarvittaessa tarkempia ohjeita.

Muut seurakuntatilaisuuudet

Seurakuntatilaisuuksia voidaan 1.6.2020 alkaen järjestää henkilörajotukset ja osallistujien turvallisuus huomioon ottaen. Seurakuntia kannustetaan järjestämään lasten, nuorten ja perheiden päivätoimintaa niin, että toimintaan osallistuu enintään 50 henkilöä kerrallaan.

Esteetön mielenterveys- ja päihdetyö EMPPA

Teksti: Tuula Paasivirta

Tämä lyhyt juttu on julkaistu myös Kajastus -lehdessä keväällä 2020.

Sininauhaliitto ry aloitti uudestaan esteettömän mielenterveys- ja päihdetyön eli EMPPA- työn helmikuussa 2018. Palvelu on tarkoitettu vammaisille ja pitkäaikaissairaille sekä heidän läheisilleen. Palvelu toimii chatissa ja puhelimesta.

Mikä on EMPPA?

Esteetön päihde- ja mielenterveystyö, eli kotoisammin EMPPA, on tarkoitettu kaikille, jotka tarvitsevat esteettömyyttä ja saavutettavuutta riippuvuuksiin, mielen hyvinvointiin tai mielenterveyteen liittyvissä kysymyksissä, kertoo EMPPA- työstä vastaava Sininauhaliitto ry:n kehittäjä **Pirkko Justander**.

Justander jatkaa:- Esteettömyyteen kuuluu rakennetun ympäristön esteettömyys, tiedon esteettömyys ja asenne-esteettömyys. Myös EMPPA -työn verkkosivulla sanotaan: "Esteettömyys on saavutettavuuden ehto. Kaikilla on oikeus saada tarvitsemaansa tietoa, tukea ja apua. Apu ei saa riippua siitä, miten liikkuu, näkee, kuulee tai ymmärtää asioita".

EMPPA -työnkehittäjä

EMPPA -työn kehittäjänä Sininauhaliitto ry:ssä toimii sosionomi Pirkko Justander. Aikaisemmin hän on työskennellyt Invalidiliitossa sosiaalineuvojana ja sen jälkeen Naisten Linjalla vähemmistönaisiin kohdistuvassa väkivallan ehkäisy- ja neuvontatyössä, josta siirtyi Sininauhaliiton palvelukseen. Pirkko Justander on myös kahden lapsenlapsen isoäiti, vammais- ja köyhyyshaktivisti.

Pirkko Justander toimii työssään kehittäjänä osa-aikaisesti. Hänen tehtäviinsä kuuluu varsinaisen EMPPA-työn lisäksi yhteyden pitäminen erilaisiin päihde- ja mielenterveystyötä tekeviin järjestöihin ja muihin ammatillisiin ja vertaistuellisiin tahoihin. Hänen yhteistyökumppaneitaan ovat myös erilaiset oppilaitokset. Lisäksi työhön kuluu EMPPA:n omien sivujen ylläpito sekä Facebookissa että verkkosivustolla.

Empan palvelut

Emppa-työn omia palveluja ovat #emppachat maanantaisin klo 15-17 ja #emppakeskustelu tuokio puhelimesta. Henkilökohtaisen puhelinkeskustelun voi varata sähköpostilla tai tekstiviestillä. Katso tarkemmat ohjeet ja tiedot tämän jutun faktalaatikosta.

Chat -palvelussa on Pirkko Justanderin oman chat -päivystyksen (Pirkko päivystää joka toinen maanantai) lisäksi kokeiluluontoisesti joka toinen maanantai chatin päivystysajalla tarjolla kriisityöntekijän palvelut eli vastaajana on ollut anonymi kriisityöntekijä 1.1.2020 alkaen. Näillä näkymin anonymi kriisityöntekijä päivystää ainakin vuoden 2020 loppuun saakka.

Facebookin Sininauhaliiton EMPPA -sivuilla julkaistaan tietoa mielenterveydestä ja päihteistä. Ja tämän lisäksi sieltä löytyy erilaisia toipumiskertomuksia.

Tietolaatikko:

EMPPA - työn palvelut

Oletko huolissasi jostain riippuvuudesta? Onko sinulla mielen hyvinvointiin tai mielenterveyteen liittyviä kysymyksiä?

#emppachat netissä

maanantaisin 15-17 sivulla emppa.fi (chat avautuu sivun oikeassa alalaidassa, pinkki chat -laatikko).

#emppakeskustelutuokio puhelimesta

Voit varata henkilökohtaista ja *maksutonta* keskusteluapua sähköpostilla emppa@sininauha.fi tai tekstiviestillä numerosta 044 722 94 29.

Sinuun otetaan yhteyttä arkisin ja keskusteluajasta sovitaan erikseen. Aikoja on tarjolla 8-18 välisenä aikana.

Keskustelu on luottamuksellinen. Sähköpostisi ja/tai puhelinnumerosi hävitetään keskustelun päätteeksi.

Palvelu on kesätauolla 16.6-2.8. välisenä aikana.

Olet lämpimästi tervetullut EMPPA-työn asiakkaaksi!

Juhannukselle

Valkoruusu muisto kaunis.

Kaunis muisto lapsuuden kesän.

Kesällä lapsuuden piikki pisti.

Pisti piikki iloinen!

Ilo kesästä ja auringosta pilkisti,

pilkisti auringosta satu suuri.

Satu suuri on totta.

Totta oli kesä kaunis.

Kesän kauniin keskellä

mansikka heinänkorteen tiputettiin.

Tiputettiin mansikka suukkosuuhun.

Maku tuoksu oli riemuisa.

Kesää lapsuuden me rakastamme.

Kesää aikuisuuden odotamme.

Odotamme auringon hymyä jaloa.

Hymy pilkistää pellon takaa.

- Tuula Paasivirta-

LEHDEN TÄMÄN NUMERON LOPPU JA KESÄN TOIVOTUKSET

Lehden jutut loppuivat tähän ja lehden tekijät toivottavat kaikille hyvää kesää ja sopivaa varovaisuutta näin korona-aikana.